

LIETUVOS RESPUBLIKOS
SAUGAUS EISMO AUTOMOBILIŲ KELIAIS ĮSTATYMO NR. VIII-2043
10 IR 25 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS (2)

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo nr. VIII-204310 ir 25 straipsnių pakeitimą paskatino visuomenės reakcija į aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų teisę sulaikyti, tikrinti transporto priemones dėl taršos ir panaikinti privalomosios techninės apžiūros dokumentų galiojimą bei aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų apkrova netiesioginėmis pareigomis, kurias daug metų atlieka policijos pareigūnai.

Žmonės, ypač po rezonansinių nusikaltimų, į stabdymą keliuose, kurį atlieka ne policijos pareigūnai, reaguoja daug jautriau. Visuomenė jaučiasi saugiau stabdoma policijos pareigūnų, kurių skiriamieji ženklai daugeliui yra gerai pažįstami ir atpažįstami. Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų įvedimas į visuotinę motorinių transporto priemonių kontrolę gatvėse, gali sukelti visuomenės narių nepatiklumą, sužadinti baimes stoti patikrai.

Iš kitos pusės, lengvųjų motorinių transporto priemonių stabdymas, patikra užima itin daug laiko resursų. Aplinkos apsaugos valstybinė kontrolė susiduria su darbuotojų trūkumu. Naujos funkcijos priskyrimas aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnams, kurie dubliuos ilgus metus policijos pareigūnų atliekamą darbą, atitrauks juos nuo tiesioginių pareigų saugoti aplinką ir gamtos išteklius nuo reikšmingų pažeidimų.

Sutinkant, kad motorinių transporto priemonių taršos kontrolė yra būtina ir kartais gali būti vykdoma ir aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų specialiu reidų metu, siūloma, kad šie pareigūnai turėtų teisę stabdyti, tikrinti M₃, N₁, N₂, N₃ klasių transporto priemones bei panaikinti šių klasių motorinių transporto priemonių ir (ar) priekabų privalomosios techninės apžiūros dokumentų galiojimą.

Šiuo įstatymo projektu siūloma atsisakyti prievolės aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnams tikrinti M₁ (transporto priemonė keleiviams vežti, turinti ne daugiau kaip 8 sėdimas vietas keleiviams ir 1 sėdimą vietą vairuotojui (lengvasis automobilis) ir M₂ (transporto priemonė keleiviams vežti, turinti daugiau kaip 8 sėdimas vietas keleiviams ir 1 sėdimą vietą vairuotojui, kurios bendroji masė ne didesnė kaip 5 t (autobusas)) klasių transporto priemones bei panaikinti šių klasių motorinių transporto priemonių ir (ar) priekabų privalomosios techninės apžiūros dokumentų galiojimą. Šių klasių transporto priemonių srautai viešajame eisme yra didžiausi, todėl jų patikra reikalauja didžiausio dėmesio ir laiko resursų.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projekto iniciatorius – Seimo narys Linas Jonauskas.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Šiuo metu galiojančiame Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo nr. VIII-2043 10 straipsnio 12¹ dalyje numatyta, kad „Užtikrindama eismo saugumą ir siekdama mažinti kenksmingą (neigiamą) poveikį aplinkai, aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės institucija turi teisę stabdyti M₁, M₂, M₃, N₁, N₂, N₃ klasių transporto priemones ir

tikrinti jų į aplinką išmetamų teršalų atitiktį techniniams motorinių transporto priemonių ir jų priekabų reikalavimams.“

Taip pat šiuo metu galiojančiame Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo nr. VIII-2043 25 straipsnio 7 dalies 4 punkte nurodoma, kad panaikinti motorinių transporto priemonių ir (ar) priekabų privalomosios techninės apžiūros dokumentų galiojimą turi teisę „aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai – M₁, M₂, M₃, N₁, N₂, N₃ klasių transporto priemonių, kurių į aplinką išmetami teršalai neatitinka techninių motorinių transporto priemonių ir jų priekabų reikalavimų.“

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Siūloma keisti šiuo metu galiojančią Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo nr. VIII-2043 10 straipsnio 12¹ dalį bei 25 straipsnio 7 dalies 4 punktą, juose eliminuojant teisę aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnams stabdyti, tikrinti M₁, M₂ klasės transporto priemones bei panaikinti šių klasių motorinių transporto priemonių ir (ar) priekabų privalomosios techninės apžiūros dokumentų galiojimą.

Tikimasi, kad šie pakeitimai išspręs visuomenės baimes dėl saugumo kelyje, taip pat aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai nebus užkrauti neproporcingai didelėmis pareigomis keliuose bei galės susikcentruoti į tiesiogines savo pareigas aplinkos apsaugos ir gamtos išteklių kontrolės srityje.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimtas Įstatymo projektas neigiamos įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymo projekto nuostatos verslo sąlygoms įtakos neturės.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios:

Priėmus įstatymo projektą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė turės priimti šio Įstatymo projekto įgyvendinamuosius teisės aktus.

9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas atitinka Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimus.

10. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projektas neprieštarauja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos teisės aktams.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Lietuvos Respublikos Vyriausybė iki 2025 m. sausio 1 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įstatymui įgyvendinti biudžeto lėšų neprireiks.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Nėra gauta.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

„Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai“, „Transporto priemonių stabdymas ir tikrinimas“, „Transporto priemonių taršos kontrolė“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.

Teikia Seimo narys
Linas Jonauskas